

Obr. 4. Mohelno. Kumulace fragmentů dvoudílných ručních mlynků. Foto J. Bartík.

Fig. 4. Mohelno. Accumulation of fragments of two-piece stone hand mills. Photo by J. Bartík.

Summary

The excavation of the Mohelno II roundel in ‘Dlouhý’ field (Třebíč District) continued in 2023, following up on a small-scale test pitting from 2021 (cf. Bartík et al. 2022). New test pits were dug through the roundel’s ditch near its SSW entrance (Fig. 3) and the palisade trench situated inside the circular enclosure. A concentration of fragments of two-piece hand mills was uncovered in the closure of the roundel in the central part of the fill (Fig. 4). The excavation confirmed its dating to the Lengyel culture period.

*Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Jaromír Kovárník,
Katarína Adameková, Milan Vokáč, Petr Knotek, Marcel Lengyel,
Peter Milo, Tomáš Tencer, Klára Augustinová*

Morkovice-Slížany (k. ú. Morkovice, okr. Kroměříž) Ul. Záhumenice, parc. č. 1814/19.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.
Uložení nálezů: Neuvedeno.

Lokalizace: WGS-84: 49.2497919N, 17.2049919E

Při záchraném výzkumu na parcele č. 1814/19 byl prozkoumán jediný archeologický objekt – sídlištní jáma kruhového půdorysu. Stáří objektu je na základě drobného fragmentu tenkostěnného pohárku (při laboratorním zpracování se rozpadl) odhadováno do mladého neolitu (lengyelská kultura). Vzhledem k soliternosti situace v prostoru a charakteru zásypu s minimem materiálu je pravděpodobné, že se jednalo o objekt na periférii dosud neznámého sídliště. Přestože v okolí bylo v minulosti sledováno větší množství zásahů do terénu v souvislosti s přípravou území pro novou lokalitu individuálního bydlení (základní technická vybavenost I. etapa, pokládka rozvodů kabelu nízkého napětí a několik rodinných domů), jde o ojedinělou situaci, která sama o sobě nevyovídá o struktuře ani rozsahu pravěké lokality, nacházející se v trati „Záhumenice“, a je možné předpokládat, že je součástí sídliště, které pokračuje spíše směrem k jihu pod zástavbu obce.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

An isolated feature dating to the Neolithic period (likely to the Lengyel culture) was investigated during the construction of a family house on Plot No. 1814/19 in Záhumenice Street (Morkovice cadastral area, Kroměříž District).

Miroslav Popelka

Ostrožská Lhota (okr. Uherské Hradiště)

„Lán“, „Brodské“, parc. č. 710/4.

Kultura s lineární keramikou. Pohřební areál, sídliště. Plošný odkryv.
Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 48.9800739N, 17.4742194E

Od poloviny července do poloviny září roku 2023 proběhl záchraný archeologický výzkum, iniciovaný odkrytím archeologických nálezů, včetně lidských kosterních pozůstatků, zachycených při zemních pracích spojených s pokládáním technologického zařízení v návaznosti na stavbu nového rodinného domu. V dotčeném místě identifikace archeologické situace byl liniový výkop rozšířen na plochu o rozměrech 10 × 5 m, která byla nejdříve strojově a posléze ručně skrývána. Pod vrstvou ornice, která kvůli pravidelné orbě obsahovala promíchané archeologické artefakty z různých období, se nacházela tmavá kulturní vrstva zánikového horizontu neolitického osídlení lokality s mocností narůstající po svahu dolů, ve směru od severu k jihu, ze které byly vyzvednuty střepy keramických nádob kultury s lineární keramikou, ale i štípaná, broušená a ostatní kamenné industrie, zvířecí kosti a množství mazanice. Pod ní se nacházela světlejší vrstva, která již stratigraficky navazovala na výplně objektů zahluobených do podloží. Ve fázi odkryvu, kdy bylo možné rozeznávat obrysy objektů zahluobených již přímo do eolické sprašové vrstvy vyznívající po svahu, případně do pískovcovo-jílovcového flyše, se podařilo lokalizovat dva liniovým výkopem porušené a dva neporušené lidské skelety. Preparován byl zbytek porušeného skeletu dítěte ve věku zhruba 10 let (H1), uložený do mělké, v době pohřbení již částečně zasypané sídlištní jámy (obj. 554). Dále byl odkryt porušený skelet dospělé ženy (H2), uložený do severovýchodní části rozměrnějšího sídlištního objektu (obj. 550), který byl v okamžiku pohřbení rovněž již částečně zasypaný. Skelet spočíval osou těla ve směru JVV, hrudí a obličejem otočený dolů, přičemž dolní polovina těla byla porušena bagrováním. V západní části sondy byly odkryty dva neporušené skelety dospělých žen (H3, H4), uložené ve skrčené poloze do sídlištních jam, přičemž skelet označený jako H3 se nacházel ve výplni stejného sídlištního objektu jako skelet H2, avšak v jeho protější jihozápadní části. Skelet označený jako H4 ležel na dně plytkého objektu (obj. 552), odkrytého v jihozápadní části zkoumané plochy. Skelety označené jako H3 (obr. 5) a H4 (obr. 6) byly uloženy ve skrčené poloze, na levém boku, osou těla ve směru JVV, obličejem směřujícím k JJZ. Pohřební výbava ženy označené jako H3 sestávala z poloviny obroušeného a několiknásobně provrtaného spínadla vyrobeného z mořské mušle, které se nacházelo na hrudi, a nepravidelně válcovitého předmětu vyrobeného z mazanice, jenž byl uložen do prostoru mezi hlavou a skrčenými koleny. Zásyp okolo skeletu H4 neobsahoval žádné předměty pohřební výbavy, u zbývajících dvou bagrováním porušených skeletů (H1 a H2) není možné doložit přítomnost pohřební výbavy. Ani u jednoho z pohřbů

Obr. 5. Ostrožská Lhota. Pohřeb ženy v sídlištní jámě (H3). Foto Z. Kuchař.
Fig. 5. Ostrožská Lhota. Burial of a woman in a settlement pit (H3). Photo by Z. Kuchař.

Obr. 6. Ostrožská Lhota. Pohřeb ženy v sídlištní jámě (H4). Foto Z. Kuchař.
Fig. 6. Ostrožská Lhota. Burial of a woman in a settlement pit (H4). Photo by Z. Kuchař.

nelze rozlišit záměrně vyhloubenou hrobovou jámu, u dvou pohřbených jedinců však lze doložit prvky pohřebního ritu odpovídajícího pohřebním praktikám lidu kultury s lineární keramikou. Odkryté situace s lidskými skelety proto není možné jednoznačně označit jako plnohodnotné hroby, ale spíše jako pohřby v sídlištních objektech. Soubory movitých nálezů, vyzvednuté z jednotlivých kontextů, obsahují množství střepů keramických nádob zdobených liniemi, meandry, otisky nehtů a doplněných výčnělky a uchy. Na keramice se výjimečně objevily i plastické lišty zdobené otisky prstů. Některé plastické prvky na keramice nesou zoomorfní a antropomorfní symboliku (výčnělky tvarem připomínající tuří lebku a tlapu zvířete a dále fragment keramické sošky ve formě stylizované lidské ruky držící původně miniaturu nádoby). Na základě předběžného zhodnocení keramického materiálu jsou odkryté archeologické situace datovány do mladšího stupně kultury s lineární keramikou. Soubor nálezů dále obsahuje množství zvířecích kostí, předměty kostěné i parohové industrie, štípané a broušené kamenné artefakty, výraznou situaci představuje skupina celých i poškozených ručních kamenných mlýnků odkrytá ve výplni objektu č. 505. Objev čtyř neolitických pohřbů

v sídlištních objektech posouvá tuto lokalitu významně na nadregionální úroveň. Pro účely srovnání nálezů s jinými významnými neolitickými pohřebišti byly vyzvednuté lidské skelety a další vzorky neprodleně odeslány na odborná pracoviště k provedení antropologické analýzy, datačních, chemických a genetických analýz. Závěry již provedené antropologické analýzy kromě odhadu věku a pohlaví prokazují, že se ve dvou případech jedná o pohřby abnormálních jedinců, kteří vykazují známky metabolické poruchy způsobující poruchu růstu známou jako nanismus (Nývtová Fišáková 2024, 24). Keramický soubor pak vyžaduje provedení důsledné analýzy za účelem posouzení výskytu a míry kontaminace materiálem železovské skupiny, jejíž přítomnost byla v nevelké vzdálenosti severozápadně od místa výzkumu již v minulosti doložena (Chrástek, Bartík 2016, 170).

Literatura

- Chrástek, T., Bartík, J. 2016:** Ostrožská Lhota (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 57(1), 170.
- Nývtová Fišáková, M. 2024:** *Analýza antropologického materiálu z Ostrožské Lhoty*. Uloženo: archiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Summary

A rescue archaeological excavation conducted in connection with the construction of a family house at the Ostrožská Lhota – ‘Lán’/‘Brodské’ site (Uherské Hradiště District) yielded a cultural layer and four human skeletons situated at the bottoms of shallow settlement pits (Fig. 5, 6). These included three adult women and one child approximately ten years old. The uncovered archaeological contexts were dated to the later phase of the Linear Pottery culture.

Zdeněk Kuchař, Dana Menoušková

Píšť (okr. Opava)

Ul. Strmá a Zahradní; „Za Humny“, parc. č. 1781/91–1781/93.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Slezské zemské muzeum.

Lokalizace: WGS-84: 49.9804919N, 18.1881947E

V lednu roku 2023 provedli pracovníci Slezského zemského muzea na katastru obce Píšť záchranný archeologický výzkum spojený s kladením podzemního vedení nízkého napětí. Při zemních pracích bylo v místě zjištěno celkem 13 zahloubených objektů (obr. 7), které lze na základě nalezeného materiálu datovat do neolitu, respektive do období kultury s lineární keramikou, pravděpodobně jejího mladšího stupně. Tato nová lokalita je situována severně od obce, mezi ulicemi Strmá a Zahradní, na mírném, k jihu obráceném svahu nad Píšťským potokem.

Literatura

Neuveдено.

Summary

In 2023, a rescue excavation was conducted in connection with the installation of low-voltage power lines at the northern edge of Píšť (Opava District) in ‘Za Humny’ field (Fig. 7). The excavation yielded 13 sunken features that can be dated to the later phase of the Linear Pottery culture.

Jiří Juchelka, David Galia, Marek Pietoň